

Sanje.

(Pripovedka.)

Daleč okoli ni bilo tako ubožne kočē, kakor Dvorakova ondu doli pod visocimi gorami, z večnim snegom pokritimi, izpod katerih se je valila reka, žuboreč memo tihe in mirne vasice. Da-si je bila Dvorakova kočā bolj kakej podrtini, nego človeškemu stanovanju podobna, vendar ste živeli v njej mati in hčerka v največjem siromaštvu. Oče Dvorak je bil umrl v pretečenej spomladi in mati in nje hčerka Janjica ste imeli žalostne ure, posebno zdaj, ko je bila užē zima pred durmi. Vže dolgo ni bilo kruha pri hiši in mrzel sever je tulil po luknjah ter nanašal snegá skozi raztrgano streho in slaba okna, na katerih še celó šip ni bilo.

Bližal se je Božič. Kakó se veselē otroci tega veselega praznika! In kaj bi se ga ne? Saj dobro vedó, da bode na zelenej božičnici viselo vse polno rudečih jabolč, zlatih orehov in lepo pisanih igrač. In vse to je pripravljeno nežnim otroškim ročicam. O veselje in radost!

Tudi ubožna in bolehná Janjica sē je veselila božičnih praznikov. Znala je, da pridne in dobre otroke Bog ljubi, zatorej je pričakovala tudi ona kacega darú od presvetega deteta Jezusa, ki to sveto noč okrog hodí in blagoslavlja pridne otroke. Janjica si je pri sosedovih izprosila nekoliko pisanih vencev in podobic za jaslice, a zelenega mahú je bilo okolo siromašne kočē dovolj, ravno tako tudi zelenega smrečja. Lepe jaslice, pri katerih so jej tudi mati nekoliko pomagali, postavila je v kot za mizo ter prižgala sténj v stekleničici, v katerej je bilo nekoliko olja. Kakó se je razvedrilo blede lice ubogej Janjici, ko je videla, da ima tudi ona jaslice, ter da tudi k njej pride sveto dete Jezušček. Samó nekaj bi si še želela uboga Janjica, ali tega ne more imeti. „Kakó bi bilo pač lepó,“ dejala je sama v sebi, „ako bi tudi pri njej v kotu nad jaslicami visela také lepa, svitla zvezda, kakor pri sosedovih!“

Užé se je stemilo. Noč se je polegla po vsej vási in otroci so veselo skakali okolo lepo razsvitljenih božičnic, božjega drevesca, ki je bilo nadeto z najlepšimi in najslajšimi stvarmi. Zna se, da v Dvorakovej koči božjega drevesca ni bilo, pa tudi lučie ne, ki bi tako lepó blestele na njem, kakor ondu pri bogatem sosedu. V kotu pri svojej posteljici je klečala Janjica, molila in zrla v priproste jaslice, pred katerimi je briela slaba lučica, vsak čas preteč, da ugasne. Po molitvi leže ubogo dekletce v trdo posteljico, ter še prosi ljubega Bogá za tako svitlo zvezdico, kakeršno imajo pri sosedovih, in kakeršnih vse polno plava ondu gori na jasnem nébesu nad zelenim smrečjem. V sladkih, nedolžnih sanjah je kmalu zaspala. Tudi mati se spravijo k počitku, proseč dobrega Bogá, da bi jej čuval nežno dekletce, ki je njeno jedino veselje na tem svetu. Luna skozi okno je posijala Janjici na lepo, blede lice. Materi se vtrne solza iz oči ter še bolj goreče prosi Bogá, da bi jej branil in čuval nedolžno dekletce.

Ni še dolgo spala mati, da jo prebudí vesel klic njenega otroka. In kako se je začudila, ko jej pripoveduje Janjica, da je ravnokar videla priplavati svitlo zvezdo tja v kot nad mizo, a zdaj je ni nikjer več. Jokajoč pripoveduje o krasoti nebeške zvezdice, ki je tako naglo izginila. Naposled jo spanec premaga in zopet zaspi.

Kakor poprej dete, tako je imela zdaj mati lepe sanje. Videla je priplavati sveto Dete, obdano z nebeškim svitom, v siromašno kočo Dvorakovo. Nad glavo je imelo zvezdo s prekrasno se blestečim plaménom. A še lepše nego zvezda žarile so se mu oči od prelepe rajске bliščobe. Sveto Dete se je bližalo k otročjej posteljici, pogledalo nedolžno dekletce, ter se mu takó rajsko mílo nasmélnilo, da se je materi srce topilo od veselja. Naposled sklone svojo sveto glavo ter poljubi sladko sanjajoče dekletce na belo čelo in — izgine.

V tem hipu se je prebudíla mati. Kako vesela je bila teht lepih sanj? Saj take lepe podobe v sanjah gotovo ne morejo družega pomeniti nego srečo njej in njenej hčerki Janjici. In bilo je pač srečno nedolžno, materino dekletce!

Družega jutra je Janjica ležala takó lepo mirno v siromašnej posteljici poleg svoje matere, kakor še nikoli poprej. Ležala je mirno, mirno s sklenenima rokama na prsih ter je bila — mrzla kakor led.

Stanetiński.

Okolo domače peči.

Sneg mi je užé pobéllil glavo, meglene mreene vlegajoče se mi pred oko, gasé njegov ogenj in povodenj je pridrla na vrt mojega lica, odnesla gredice z bujnimi cvetovi ter izkopala nezasipne jarke. Samó srcé, ki je užé tolikrat udarilo v prsih, samó srcé je ostalo še staro; kar je v otročjih dneh ljubilo s čistim plamenom svete ljubezni, za čemur je v letih mladenišva plamtélo, to ga še zdaj ogreva, hrani in giblje. Kadar pridem časi v mraku domóv z izprehoda, postavim v kot svojo palico, potegnem čez okna zagrinjala, da me ne móti hrum in vrišč ulic. Potlej položim svoje póstarno telo na mehák stol in iz temačnih kotov mi priskačejo ljubke prikazni na koleni. Péstujem prijazne podobe, stiskam jih na srcé in obdarivam z